

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK polityczny, społeczny, ekonomiczny i literacki

poświęcony sprawom miejscowym oraz

Zagłębia Dąbrowskiego.

Cena 3 kop.

CENA PRENUMERATY
za miejscowych i zamieszcowych:
Rocznie Rb. 6.—
Półrocznie . 8.—
Kwartalnie . 1.50
Miesięcznie — 50

Adres Redakcji i Administracji: Częstochowa Aleja 11 № 88, telefona № 60, skrzynka pocztowa № 21, adres telegraficzny „Goniec-Częstochowa”.
Redakcja otwarta tylko w dni powszednie do godz. 5-jej do 7-jej wieczorem.
Administracja w dni powszednie do godz. 6-jej wieczorem, w niedziele i święta do godz. 11-jej rano.
Bogactwo bez zastrzeżenia nie wracają się.
Preumerate i ogłoszenia w Częstochowie przyjmują wszystkie księgarnie.

CENA OGŁOSZEN:
Za jeden wiersz lub jego miejsce na I-szej stronie 80 k., na IV-jej 10 k.
Reklamy i Nekrologja za wiersz 20 k.
Nadesłane za wiersz 50 kop.
Ogłoszenia drobne po 3 kop. za wiersz

Reprezentantem
„GONCA Częstochowskiego” na SOSNOWIEC i ZAGŁĘBIE DĄBROWSKIE jest
Wacław Badurski
(SOSNOWIEC, hotel „Warszawski”).

Reprezentację
„Gonca Częstochowskiego” na ZAWIERCIE objęła księgarnia pani
Z. Hubickiej w Zawierciu.

Prenumeratę na „Goniec Częstochowski” w Rakowie przyjmuje p. Kolasiński.

W Poniedziałek dnia 3 Czerwca jako w dniu imienin ś. p.
Klotyldy z Drozdowskich WOLFKE
odbędzie się nabożeństwo w kościele po Mariawitkach, o godzinie 10 rano na które strokana córka wraz z zięciem i wnukami, zapraszają rodzinę i znajomych.

8-mio KLASOWE GIMNAZJUM POLSKIE
w Częstochowie (Teatralna 7)
podaje do wiadomości, iż egzaminy dla nowowstępujących odbywać się będą przed wakacjami od 15 do 20 czerwca, a po wakacjach od 26 do 30 sierpnia. Zapisy do wszystkich klas, od wstępnej do ósmej włącznie.
Program nauk do nabycia w kancelarii szkoły.
Dyrektor Gimnazjum
Walerjan Kuropatwiński.

W Gimnazjum Polskiem
Żeńskim 7-ia klasowem
Kazimierzy Garbalskiej
w Częstochowie. Zapis nowowstępujących uchenie na rok 1907/1908 odbywa się codziennie od godz. 3.15 9—2 po południu. 6—2

FRANZ JOSEF Bitterwasser
Lekarz-Dentysta **M. Grejniec**
Leczenie, plombowanie, wyjmowanie zębów bez bólu, zęby sztuczne bez podniebienia.
I Aleja № 10, dom p. Raicherowej, telefon № 108.

Kalendarzyk.
D. 2 Czerwca.
Imiona chrześcijańskie: dziś Marcelina i Blandyna jutro Erazma B.
Imiona słowiańskie: dziś Ratysława bl. jutro Bratamila.
Wschód słońca godz. 3 m. 46, zachód godz. 6 m. 9.
Przybyło dnia: 8 godzin 49 minut.
Wiadomości historyczne: 1827. Gustaw Adolf uderza na szaniec Gdańsk. 1747. Śmierć Ostermana. 1882. Zgon Gibraldi'ego.

Fabryka współdziałca.

Otrzymałmy, z prośbą o umieszczenie, następującą odezwę:
Z powodu chronicznego braku pracy i zaostżenia się stosunków pomiędzy fabrykantami a robotnikami, my, robotnicy z kilku fabryk szklanych, po porozumieniu się z sobą postanowiliśmy utworzyć Stowarzyszenie czyli Związek robotników w celu otworzenia z oszczędności naszych fabryki własnej udziałowej i w niej wspólnie pracować.

W tym celu zakupiliśmy hutę szklaną „Zubr”, obecnie nieczynną, w gub. grodzieńskiej, pow. prożańskim, przy stacji drogi żelaznej Narewka.

Kupno fabryki zostało zawarte rejentalnie na własność wieczystą u reagenta w mieście, Prożanach dnia 11 maja 1907 r.
Obecnie jesteśmy zmuszeni zwrócić się za pośrednictwem odezwy niniejszej do kolegów po fachu i wszystkich interesowanych w tym przedmiocie, iż możemy przyjąć do spółki jeszcze dziesięciu majstrów hutników, szmalcera, maszyniste, mechanika, zdolnego buchaltera i malarza. Ci wszyscy, którzy zechcą przystąpić do spółki, powinni złożyć kapitał w gotówce nie mniej jak 1,000 rubli. Ktoby chciał, może wnieść i więcej pieniędzy.

Po zebraniu kapitału wkładowego i po zapełnieniu kompletu robotników takich, którzy są potrzebni w fabryce szklanej, bezwzględnie rozpoczniemy pracę w naszej fabryce. Mamy nadzieję, że wspólnymi siłami przy pomocy Bożej, dojdziemy do celu.

Wszystkich interesowanych w tym przedmiocie prosimy, aby zwracali się wprost listownie pod adresem: gub. grodzieńska, poczta Sielec, fabryka szkła „Michalin”, Mizgier i Salamon, dla otrzymania bliższych szczegółów i wiadomości. Ktoby sobie życzył zgłosić się osobiście, może jechać do stacji Pogodino kolei moskiewsko-brzeskiej. Na zapytanie listowne odpowiemy niezwłocznie.

Prosimy inne gazety o przedrukowanie niniejszej odezwy.
S. Mizgier i A. Salomon.

Wiek XIX.

(Sto lat myśli polskiej. Zyciorysy, streszczenia, wyjątki).

Wysły pod powyższym tytułem dwa okazałe tomy nowego wydawnictwa Gebethnera i Wolffa. Te dwa tomy są dopiero początkiem wielkiego dzieła, które w dwunastu tomach ma ująć światło dzienne, aby nam w najcelniejszych wyjątkach przedstawiać całokształt literatury naszej wieku dziewiętnastego.

Wspaniała myśl, ale i wspaniałe wykonanie! Nietylko bowiem najważniejsze wypisy i streszczenia pomieszczone zostały — wglądnie pomieszczone będą — w wydawnictwie powyższem, dając nam wierny obraz polskiej myśli zeszłego stulecia, ale oprócz wyjątków z pism poszczególnych pisarzy podane także bogate w szczegóły zyciorysy, skrócone źródłowo, a sięgające nieraz do autobiografji. Do każdego z zyciorysów dodano przy końcu dokładny wykaz zbiorowych wydań, oraz ważniejszych prac, dotyczących autora lub jego dzieł.

Nie wiadomo, czy więcej tu trzeba podziwiać mrówczą pracę redaktorów tego dzieła, czy też świętą myśl wprowadzenia w życie wspaniałego wydawnictwa, którego plan

przedstawia się jak następuje: Całość składać się będzie z 12 tomów (po 25—30 arkuszy każdy). Literatura przedromantyczna (od roku 1801 do 1821) poświęcono dwa tomy; literatura romantyczna (18.2 do 1868) objemie sześć tomów; literatura poromatyczna wydana będzie w czterech tomach.

Tym, którzy zaprzeczyć nam pragną kultury polskiej, wskazać będziemy mogli obrzywanie to wydawnictwo i powiedzieć: oto streszczenie wiekowego dorobku kulturalnego i to z jednej jedynej tylko dziedziny — literatury. Nie zginiełmy; żyjemy! Oto obrachunek stuletniej myśli polskiej, jakież obfite, jakie bogate „facit”.

Przez bliższe zapoznanie się z dziełami ubiegłego wieku zaszczepię się też niewątpliwie węzeł duchowy pomiędzy myślicielami przeszłości a teraźniejszymi działaczami na niwie dążności narodowych, węzeł, który stać się może wytyczną dla przeprowadzenia wielkich celów, wskazówką i pomocą w pracy około dobra społecznego. Trzeba tylko umieć i chcieć czytać w się w te umiejętnie nagromadzone piody pióra.

A wydawnictwo nie pominie żadnego ważniejszego pomnika literatury polskiej, uwzględniając obok dziedziny czysto literackiej i piśmiennictwa naukowego, także pisma historyczne, rozprawy publicystyczne, przemowy publiczne, pamiętniki, jednym słowem wszystkie formy i rodzaje, w których znajduje się wspólna literaturze i życiu myśl polska.

Powracając specjalnie do dwóch pierwszych tomów, które mamy przed sobą, zaznaczymy nasamprzód, iż zawierają one samych wypisów — dłuższych lub krótszych — pokazaną liczbę 273. Na czele reprezentantów myśli polskiej wieku przeszłego znajdujemy Staszycza. Oprócz dokładnego a treściwego zyciorysu tego wybitnego męża, mamy tu wyjątki z dzieł: „O ziemiorodztwie Karpatów i innych gór i równin Polski”, „O statystyce Polski”; kilka ustępów z „Atu dydaktycznego „Ród ludzki”, oraz kilku mów publicznych w całości.

Nie sposób wymieniać tu wszystkich pisarzy wraz z ich dziełami, których nam te dwa tomy dostarczają. Chcemy jednakże podać jeszcze chociaż najważniejszych. A więc znajdujemy tu Kollataja, Czackiego (wypisy z jego „litemskich i polskich praw”), Józefa Wybickiego (Pamiętniki); dalej: Woronicza wyjątki z poematów historycznych (Sybilla, Lech), wypisy z kazań i przemówień. Dział Niemcewicza został obszernie opracowany, zawiera on nietylko wypisy z dzieł znanych utworów (Śpiewy historyczne, Lejbe i Sióra, Dwaj Sieciechowie, Jan z Teżyna), ale także obok rzeczy wprawdzie mniej popularnych, a jednak bardzo cennych i ciekawych (np. Pamiętnik z czasów Księstwa Warszawskiego, Pamiętniki czasów moich, Pamiętniki 1809—1820), utwory dotąd drukiem nie ogłoszone (Moje przemiany, poemat, Dumania w Ursynowie).

Sniadecki Jan, słusznie nazwany odnowicielem nauk ścisłych w Polsce, także szerokie znalazł uwzględnienie. („Geografja, czyli opisanie matematyczne i fizyczne ziemi”, „O Koperniku”, „O obserwacjach astronomicznych”, „O pismach klasycznych i romantycznych”, „O filozofji” itd.) Brat jego Jędrzej, znakomity uczyony, przychodzi do głosu ze swoją najwięcej znaną „Teorją jestestw organicznych” i z kilku innymi dziełami medycznymi oraz artykułami humorystyczno-satyrycznymi (wszystko naturalnie w wyjątkach).

Na samo wspomnienie nazwiska Alojzego Felńskiego każde serce polskie bije żywiej. Jako twórca „hymnu” zdobył sobie Felński największą popularność. Hymn zamieszczono

Wykonywa: pomniki, figury, portrety, ołtarze, roboty przy budowach kościołów, jako też i każde roboty w zakresie rzeźbiarstwa wchodzące, od najwycześniejszych do najwykwintniejszych pod względem artystycznego wykonania, za wszystkich krajowych i zagranicznych nych prima materjałów kamienia i drzewa. Dekoracje domów od ręki modelowane i wszelkie roboty szkatułarskie. Zakład podejmujących się wykonywać roboty w miejscowościach najoddleglejszych. Informacje, rysunki i kosztorysy na każde żądanie darmo. Ceny przystępne.

Zakład Artystyczny Rzeźbiarsko-Hamieniarski
Kruszyński i Proszowski w Częstochowie,
Aleja III dom własny.

HENRYK SCHWARZ
Kraków, ul. Grodzka 13.
TELEFON 48. ROK ZAŁOŻENIA 1836.

Nowości
wełny i jedwabie
na bluzki i suknie.

Przy zakupie 173 —
Ruble po 2.54
Zamówienia na
Kostjomy, Okrycia, Suknie

tu nie w tem brzmieniu, które się z biegiem czasu na „pieśń narodową” przekształciło, lecz w formie pierwowymotnej jako „Hymn na rocznicę ogłoszenia Królestwa Polskiego”.

Wszystko to nazwiska tylko — dokładna działalność tych pisarzy i wielu mniej znanych oraz ich utwory, opatrzone stosownymi objaśnieniami i licznymi uwagami podano nam w tych pierwszych dwóch tomach naszego dzieła.

Nie zapomniano o Towarzystwie Szubrawców, które oddało swego czasu (w pierwszej ćwierci XIX wieku) nie małe usługi w walce z zastarzałymi przesądami i wogóle wszelkim wstecnictwem.

Jak szeroki zakres wytknęło sobie wydawnictwo, niechaj posłuży za dowód, że nawet zostali uwzględnieni i (w tomie pierwszym) pisarze tacy, jak: Skorochód—Majewski i Dyżma Boncza—Tomaszewski, z których pierwszy w dziełach swoich (np. „O Świanianach i ich pobratymcach”) pomieszał własną fantazję; z istotnym stanem rzeczy, a drugi był sobie pisarzem bardzo średniej miary, a bodaj gorszym jeszcze Polakiem.

W kościele po-Marjawickim uroczystość rozpocznie niezapomnianymi, odprawionymi o godz. 5 ej po południu, poczem wyjdzie procesja, która uda się do ołtarzy urządzonych: 1) przed domem p. Gębarzewskiego, 2) przed domem p. Gorniga około sklepu p. Wilkoszewskiego, 3) przed domem p. Włodarskiego i 4) przed domem p. Waligórskiej.

W obu uroczystościach mają wziąć udział cechy oraz instytucje z chorągwiami i sztandarami, bractwa i kompanje jasnogórskie.

Z ruchu pątniczego. W ciągu ostatnich dni czterech, przybyły na Jasną Górę następujące kompanje:

Table with 3 columns: parafia, ilość ludzi, przewodnik. Lists parishes like Karzew, Korytnica, Kije, etc.

Prasa francuska o autonomji. Paryski „Teinps” pisze:

„To, czego Polacy żądają w swym wniosku autonomicznym, jest tak ściśle lojalne i zgodne z prawem, że dziwić się należy, jak można tu mówić o „wytórowaniu”.

Częstochowa.

Obchód Bożego Ciała odbędzie się dzisiaj w dwóch kościołach: Jasnogórskim i po-Marjawickim.

W kościele Jasnogórskim o godz. 10 rano odbędzie się suma, po której wyjdzie procesja pod przewodnictwem celebransy ks. Kejmiana, generała OO. Paulinów i uda się na plac Kordeckiego, gdzie pod pierwszą figurą urządzoną będą ołtarze, zamład skieruje się do ołtarza, urządzonego w domu, gdzie mieści się Redakcja „Dzwonka częstochowskiego”.

W obu uroczystościach mają wziąć udział cechy oraz instytucje z chorągwiami i sztandarami, bractwa i kompanje jasnogórskie.

Z ruchu pątniczego. W ciągu ostatnich dni czterech, przybyły na Jasną Górę następujące kompanje:

Table with 3 columns: parafia, ilość ludzi, przewodnik. Lists parishes like Karzew, Korytnica, Kije, etc.

Table listing names and counts for various groups. Includes names like Płonki, Turubina, Bychawa, etc.

Z kompanją z Mohylowa pod., przybyli, oprócz proboszcza ks. Józefa Holubeckiego, procz. Czarnycki ks. Stanisław Brzostowski i wik. z Czerniowic ks. Franciszek Andrzejewicz.

Podziękowanie. Otrzymałmy, co następuje: „Organizatorowie zabawy w ogrodzie B-ci Wolberg w d. 30 maja r. b. składają ni-niejszym serdeczne podziękowanie paniom i panom za łaskawe przyjęcie czynnego udziału w zorganizowaniu i wykonaniu takiej, jak również szanownej publiczności za dowód uznania dobrych chęci organizatorów przez nader liczne przyjęcie udziału w zabawie.

Jednocześnie wyraża się podziękowanie panu dyrektorowi Namysłowskiemu za uczynione ustępstwo po 10 kop. od każdego sprzedanego biletu wejścia.

Table with 2 columns: item description, amount. Lists items like bilety wejścia, koszki, etc.

Ostatni koncert. Dziś ostatni koncert orkiestry wiosiarskiej pod dyrykcją p. Karola Namysłowskiego. Wielkie powodzenie, jakim orkiestra ta cieszy się u nas, niewątpliwie skłoniły p. N. do pozostania, ale zobowiązany umową, podążyć musi do Łodzi, gdzie od jutra rozpoczyna koncerty.

Zygzaki.

Do ujemnych stron życia naszego, między innymi, należy pragnienie pochwały. Iże to się robi dla pochwały, dla podobania się. Tymczasem jest to przywara i to bardzo brzydka.

szlenia zdania, ale i wówczas nie każdy do tego jest powołany. Od tego jest znanstwo, inaczaj kompetencje.

Zdanie kompetentne jest dźwignią postępu, bo proste, co krzywe, poucza, jak trzeba lepiej zrobić, wreszcie pogłębia znajomość rzeczy. Ale i zdanie takie winno być wolne od pochwał, gdyż im czystsze jest ono w swojej istocie, tym poważniejsze, tym cenniejsze.

wszelako ludzie marni i słabi chętnie się takimi łuzami posługują, sprawia im przyjemność ich upodlenie lub wzrost przez naiwność — ufają im. I rozgrywają się na tem te dramaty, które, aczkolwiek w akcji posiadają się szpileczkami i drobnymi przykrościami — mierzą nam życie. Tymczasem na radość i wesele każdy człowiek jest stworzony, bo stanowią najdoskonalszy twór na ziemi.

Od nas samych szczęście zależy, po jakiegoż więc licha, staramy się jeden drugiemu dokuczać? Jeżeli nas do tego pcha chęć zbytek — wytłomaczmy je sobie, jeżeli jestto wy-nik jakiejś innej pobudki egoistycznej — postarajmy się o jej poniechanie. Chcę sobie np. sprawić przyjemność, czy to przez zjedzenie dobrej kolacji w towarzystwie, czy kupno garnituru, kapelusza, sukni, czy wreszcie przez kosztowną wycieczkę, zabawę, ale wiem, że połączone to jest z takimi komplikacjami, które spowodują kolizję w życiowych moich stosunkach, choćby najpoważniejszych i najdrobniejszych, odmawiam więc sobie w danej chwili przyjemność, którą przyniosłoby.

Pracownia wykonywa w szczegóły roboty domów i pokoi cie, tetrakcie, ki na żądanie. 917-52-1

Gimnastyka St. I. ulica Tea... dla pań, panów dziele i święta Gabinet masażu niżej, II Aleja 12-4 pp.

Kaucjonarstwo IGNACEGO w Częstochowie (wejście) Poleca: woskię wąż, bonę, gospod 216 skich i ra

Po 2 Bazar A Aleja Wszelkie art 2 347

Fluid... Verol... bin... Jedyna Chrz... Zegarm... Franciszka... Sumienna... Złota...

Listy do Redakcji.

Szanowny Panie Redaktorze!

Notatka w „Gońcu“ z czwartku w bardzo złym świetle przedstawia zupełnie dobrą sprawę.

Oto w mieście naszym i wogóle jest bardzo wielu pracowników fotograficznych, którzy nie mają zajęcia, a pragną pracować. Zwrócili się oni do nas o pomoc, a ponieważ w inny sposób nie mogliśmy jej udzielić, więc udaliśmy się do właścicieli zakładów tutejszych proponując, aby, o ile jest miejsce, przyjęto któregośkolwiek z poszukujących pracy.

Wszyscy właściele zgodzili się na to, prócz jednego, o którym wiemy, że pracownika potrzebuje. Odebrawszy odmowę, istotnie, wyraziliśmy się, że nieodrobne czyni, nie dając u siebie zarobku, zakład jego bowiem jest wzięty i sprawa innym taką konkurencję, która gdyby nie istniała, znalazłoby w Częstochowie zajęcie jeszcze kilku pracowników fotograficznych.

Żadnym terorem nie groziliśmy, przeciwnie właściciel tego zakładu zażartował z nas sobie, proponując, abyśmy dostarczyli mu pracownika za 10 rb. miesięcznie!

Jeden drugiemu winien jest pomódz, a tembardziej, gdy może — zastanawianie się zaś terorem jest wcale nieodpowiednie.

Pracownicy fotograficzni, którzy pośredniczyli.

Rozmaitości

+ Oryginalny konkurs. Wzorem innych pism amerykańskich a nawet francuskich ogłasza chicagowski Dziennik Narodowy konkurs (w żargonie polsko amerykańskim — „kontest“) polegający na wyborze 25 najpopularniejszych Polaków i Polek w Ameryce. Wyborcą może być każdy Polak lub Polka, którzy zaprenumerują Dziennik i będą wycinali z niego kupony wyborcze. Trzy osoby, które otrzymają największą ilość głosów, dostaną upominki wartości 300 dol. (600 rb.), pozostali „najpopularniejsi“ — dyplomy honorowe na pergaminie. Ponieważ żadne wybory nie mogą się obejść bez agentów-agitatorów, więc wydawnictwo Dziennika przewiduje prócz tego 250 nagród dla

najgorliwszych agitatorów w sumie ogólnej 2000 dol. (8000 mk.). Z pierwszego głosowania będzie wybranych 50 nazwisk, które otrzymają największą ilość głosów i między niemi nastąpi dopiero głosowanie ściślejsze. Rozstrzygnięcie ciekawego konkursu wymaga kilka miesięcy.

— Chińczyk-polakiem. W Barcinie pod Poznaniem w pierwszy dzień Zielonych Świątek wraz z innymi dziećmi przystępował do pierwszej Komunii św. 14-letni chińczyk, który dzień poprzednio otrzymał Sakrament chrztu, św. Zdzisław Józef Czendefu uczy się stolarstwa u p. Chojnackiego, który się nim po ojcowsku zajmuje. Po polsku mówi biegle i nie chce wracać do Chin, skąd przybył podczas wojny rosyjsko-japońskiej jako sierota.

— Pomysłowa ucieczka. W Żarychu został niedawno uwieczony znany oszust małżeński, który od pewnej pani w Monachjum pod pozorem zawarcia z nią związku małżeńskiego, wyłudził 65,000 marek. Uwieczony podał, że pochodzi z San Francisco, ale policja w Żarychu za pomocą antropometrii stwierdziła, że nazywa się on Nuber, pochodzi z Mannheimu i był subiektem handlowym.

Policja wiedeńska poszukuje go od roku 1903, gdyż Nuber, podobnie jak w Monachjum, wyłudził i w Wiedniu od kilku pań 196,000 kor., przyrzekając im małżeństwo. Z wyłudzone mi kwotami wyjechał do Ameryki, stamtąd jednakże powrócił do Monachjum, gdzie rozpoczął nowe oszustwa. W Żarychu przesłuchany przez policję po uwiecznieniu, oświadczył, że koło Bendikonu nad jeziorem Żurychskim zagrzebał w ziemi 8,000 marek. — Policja zaprowadziła go na wskazane miejsce, ale Nuber oświadczył, że do schowku można się dostać tylko od strony jeziora, zapomocą okrętu. Wsadzono go tedy na okręt, który podążył we wskazanym kierunku. Zaledwie odbito na kilkaset metrów od brzegu, Nuber wskoczył do wody i zniknął w falach. Policjant rzucił się do wody za biegiem i powstała pomiędzy nimi rozpaczliwa walka, aż wreszcie załoga okrętowa zdolała obu wyciągnąć na pokład. Policja sądzi, że Nuber nie miał zamiaru odebrać sobie życia, ale pragnął uciec.

W ciągu dalszego śledztwa okazało się, że Nuber otrzymał za żoną 200,000 marek posęgu, który ulokował w fabryce. Przez lekkomyślność stracił cały majątek, a w dodatku pozaciągał ogromne długi. Odnaczając się przy-

stością i wykwiłtami formami towarzyskimi, rzucił się na pole oszustw małżeńskich. W ten sposób wyłudził od rosjanki w sanatorjum pod Dreznem 80,000 marek, zaś od pewnej wiedeńki około 100,000. Z pieniędzmi temi ułotnił się, popełniając dalsze oszustwa.

— Statystyka stuletnich. Liczenia ludności uwzględniają zwykle osoby mające ponad 100 lat. Liczba ich w Prusach spada od czasu liczenia ludności w roku 1871 z 424 na 52 w ostatnim liczeniu w dniu 1 grudnia 1905 roku. W r. 1895 i 1900 było ich jeszcze mniej, gdyż tylko 46 odnośnie 35. To uderające zmniejszenie się stuletnich uwarunkowane jest według „Statistische Corresp.“ dotychczas dotychczas dochodzenia ostatnich liczeń.

Z 52 osób stuletnich z r. 1905 żyło 10 na Śląsku (i wszystkie były poci żeńskiej oraz wyznania katolickiego) 9 w W. Ks. Poznańskim, po 8 w Prusach Wshodnich i Zachodnich, więc w dzielnicach polskich razem 35.

W innych prowincjach państwa pruskiego było w każdej najwyżej po 4 stuletnich, a w prowincji haskiej ani jednego. Z 52 najstarszych ludzi było tylko 9 mężczyzn, kobiety żyją więc znacznie dłużej. Jeden ze starców stuletnich był kawalerem, 8 wdowców. W stanie panienskim doliczono się 2 stuletnich kobiet, 1 była mężatką, 39 wdowami a 1 rozwódka.

Sto lat miało 16 kobiet i 2 mężczyzn, 102 lata 5 kobiet i 1 mężczyzna, 103 lata tylko 5 kobiet, 104 lata tylko 1 kobieta, 105 lat tylko 4 kobiety, 106 lat 1 kobieta, 107 lat 1 kobieta i 1 mężczyzna. Wśród 52 stuletnich znajdowało się 24 Polaków, 3 Litwinów, 2 Kaszubów, 1 Mazur, 1 Fryz, 1 Anglik, a tylko 20 Niemców, 32 katolików, 16 ewangelików i 4 żydów. Czterdziestu 100-letnich pochodziło z tych dzielnic, w których znajdowali się podczas liczenia ludności. Dwunastu pochodziło z zagranicy, mianowicie 1 z Anglii, 1 z Austrii, a 4 z Rosji. U reszty miejsca urodzenia nie stwierdzono.

D-ta A. Gelbard

mieszka obecnie

Dojazd 9, vis-à-vis stacji.

Ruble w Berlinie.

Dziś 31 maja 214.80.

Skład sukna i kortów

Zygmunta Goldmana

w Częstochowie, II Aleja № 20, dom P. Lerner'a.

Poleca na sezon bieżący wyroby sukienne pierwszorzędnych fabryk. Ceny b. umiarkowane.

8-KLASOWE GIMNAZJUM POLSKIE

w Częstochowie

II Aleja № 43,

przyjmuje kandydatów do wszystkich klas. Zapisy odbywają się codziennie od 12 do 1 i od 5 1/2 do 7 po południu, a w niedzielę i święta od 2 do 4 po południu. Opłata szkolna wynosi rocznie w klasie wstępnej 50 rubli, a w czterech wyższych 60 rub. Egzamina przedwakacyjne od 10 do 25 czerwca.

Dyrektor Cz. Bagiński
kand. nauk hist.-fil.

394

1-1

Kondycji

na wyjazd poszukuje VIII klasista szkoły gen. Chrzanowska, adres Częstochowa ul. Cerkiwna № 9, miesz. 8. 387-2-1

Zum-zum lep-lep

na muchy

skład apteczny dzierz. A. Hoffmana, Stary Rynek 21. 398-1-1

Z powodu interesów rodzinnych

zamieni posadę kolejową

na wyjazd, na jakąkolwiek inną w Częstochowie, lub też mogą wziąć spółkę interesu handlowego. Wiadomość w Redakcji pod lit. G. P. 378

Koniczyna

zielona do sprzeczania tanio na cennym codziennie. Cerkiwna № 9 u stróża. 388-2-1

M. Małcki

Częstochowa, Aleja II dom W-go Bergmana № 22.

ZAKŁAD

Tapicarsko-dekoracyjny. Meble własnego wyrobu.

Przyjmuje zamówienia na urządzenia całych apartamentów podług własnych lub powierzonych projektów. Przyjmuje również przerabianie starych mebli, materacy, zakładanie portjerów, firanek, dywanów itd.

Obrotowa Częstochowy. Panorama obok Klasztoru w Parku otwarta codziennie. 183-1-1

Otwarta została RESTAURACJA CUKIERNI z oddzielnym wejściem od ulicy Teatralnej przy pod zarządem Władysława Jackowskiego

Poleca wszelkie potrawy a la carte smacznie i zdrowo przyrządzone. Bufet obficie zaopatrzony w zakąski, a piwnica w dobór Win, Koniaków i Likierów pierwszorzędnych marek. Wszelkie Nowe i sezonowe piwa Kulmbach i Pilznieńskie z beczki na szklanki, z browaru Habersbusz i Schiele.

Skład Fortepianów

T. POROSA w Częstochowie.

16 używanych fortepianów po rozmaitych cenach, oraz pianina i fortepiany nowe, różnych firm zagranicznych i krajowych.

Geny bardzo przystępne za gotówkę 5% zonta.

Park-Sanatorium

dla chorych na serce i nerwy.

Leczenie alkoholików — Odłuszczenie. Leczenie chorób żołądka i kiszki. Całkowity system wodolecznicy. Prospekty.

Dr. HAYN

Bytom 8. S. 166-10-1 lekarz chorób nerwowych.

Biuro Inżyniersko-Budowlane
St. FUTASIEWICZ
 Sosnowiec ul. Starososnowiecka № 62.

WYKONYWA: Projekty architektoniczno-budowlane, studja i projekty dróg zwykłych i żelaznych, konstrukcje cementowo-żelazne, wodociągi i kanalizacje, ogrzewania centralne, wentylacje, drenowania i nawadniania pól. Dozór techniczny, prowadzenie robót, jako też sporządzanie i sprawdzanie rachunków budowlanych. 238-10-3

Skora i rzetelna usługa.

S. GAWĘCKI Katowice
Jedyny Polski Skład
 Towarów kolonialnych i delikatesów.
 Wielki zapas win krajowych i zagranicznych.
 Cygara i papierosy.
 Czekolada (Suchard, Milka i Velma) Cacao (Van Houten)
 MAGGI—SARDYŃKI—SERY.
 Łosoś—Węgórż—Sielawski—Bydlinki i t. d.
Ceny umiarkowane.

154-10-1

POPIERAJCIE SWEGO!

RADYKAŁNE DZIAŁANIE

Kremu **CAZIMI METAMORPHOSA**

BEZWARUNKOWO NISZCZĄCEGO
PIĘGI, PŁAMY, WĘDRY I
ZMARSZCZKI NA TWARZY.

Krem niedawno demonstrowany był wobec liczonej publiczności na wyst. wie, oraz w różnych punktach Petersburga. Powodzenie Kremu CAZIMI wywołało mnóstwo naśladownictw i falsyfikatów, wobec czego, w celu uchronienia się od tychże żądać należy na **WEWNĘTRZNEJ** stronie stoika podpisu *CaZimi* i rysunku **ŹRÓDŁO PIĘKNOŚCI**, zatwierdzonego przez Depart. Handlu i Manuf. za № 4683.

Patent Źródło Piękności.

Angielski.

Do nabycia we wszyst. składach mat. apt. perfumeryj. aptekach oraz u fryzjerów.

Będzińska VII-klasowa Szkoła
HANDLOWA

Zapisy nowych uczniów do wszystkich 7-miu klas przyjmują się do dnia 26 maja.
 Egzamin wstępny rozpoczyna się w dniu 3 czerwca o godzinie 4-ej po południu. 200-10-4

KSIĘGARNIA
 p. f. **K. RYBACKI i S-ka**
 w Częstochowie i Aleja № 14.

poleca wielki wybór dzieł ze wszystkich dziedzin wiedzy i sztuki. Duży wybór książek treści teologicznej, książek do nabożeństwa, dla ludu na podarki i nagrody dla dzieci i młodzieży. Wszelkie materiały piśmienne. Na składzie znajdują się dzieła poważne i słynne jak np. Caro-studja społeczne.—Sprago—katechizm ludowy i t. p.

Książkom i Nauczycielom odstępuje się rabat.

372 2-1

Częstochowska Fabryka **Zapałek**
GEHLIG i HUCH
 EGZYSTUJĄCA od ROKU 1881.
 Poleca swe wyroby. 185-10-5

Browar Parowy i Fabryka Słodu
K. SZWEDE w Częstochowie,
 POLECA znane ze swej dobroci:
piwo pilzeńskie, stołowe i ciemne
 w beczkach i butelkach, jako też
słód bawarski i pilzeński,
 w wagonowych ładunkach. 18-3

Polecam najnowszy i najtrwalszy materiał do pokrycia dachów, tekturą
„ANDURO”
 jak również najlepsze i najnowsze
JEDNOLITE PODŁOGI z masy
„LAPIDIT”
 Przyjmuję wszelkie roboty asfaltowe, pokrycia dachów tekturą smołowcową, cegłą i szyfrem.
Karol Rudzki—Katowice.
 ADRES: Sosnowiec—Skrzynka pocztowa 159. 223-8-3

Szanownym mým odbiorcom donoszę uprzejmie, że z początkiem **Czerwca** r. b. przenoszę mój interes z ulicy **Pocztowej** na **Dyrekcyjną № 4** (obok kawiarni Monopol, naprzeciw Dworca, kolei.) Z poważaniem
J. MALCZEWSKI
 w Katowicach.
 311-3-1 Skład cygar importowanych oraz krajowych.

WILLA SZWAJCARSKA
 w lesie Ząbkowickim obok Basiuli,
 położona w ładnej miejscowości do wynajęcia lub do sprzedania. Bliższe informacje u H. Nanberga w Będzinie. 12-5

SKŁAD ŻELAZA 271
S. WRZESIŃSKI KATOWICE,
 ul. Grundmanna № 1,
 Poleca:
Sprzęty domowe i Artykuły żelazne i kuchenne. dla fabryk **mosiężne.**
Wyroby stalowe (Solingen) Rzemieślniczo narzędzia.